

R E R V M
C H R O N O L O
G I C A R V M
L I B E R T E R T I V S .

DE CONNECTENDIS AERIS TRIBVS IN HISTO-
RIA GENTILI, OLYMPIADICA, NABONAS-
sareâ, eâ, qua dicitur urbis Romæ condita.

E arâ Olympiadicâ, item Nabonassareâ, & quæ du-
citur ab urbe Româ condita, quibus Chronologia re-
rum profanarum potissimum nititur, quæque mutuo
se firmant, multa jam dixi. Nunc de iis rectè
connectendis agemus breviter. Olympiadum æra,
uti ante ostendi, harum antiquissima est & celeberrima.
Quæ ad initium ejus & certitudinem, aliaque
similia pertinent, ea quoque in prioribus exposui.

Hoc tantum hîc repeto, conservatam eam sine vitio
fuisse in ἀναγραφαῖς publicis in fano Iovis Olympii apud Elidenses loco
religioso ac inviolabili repositis, quas & consecere, & custodivere pu-
blici sacerdotes ei curæ præpositi: quos oportebat Olympiadibus singulis,
statim cum peractum judicium esset, victoresque declarati, victorum no-
mina ἀναγραφαῖς inscribere, aliosque eventus ad singulos annos summa-
tim notare: fuisseque ἀναγραφαῖς has per annos plus minus mille publi-
câ curâ continuatas, & deinde per Chronologos eruditos in posteriora
extensas ad ætatem Theodosij II. imperatoris, velut fastos perpetuos,
actorum temporumque custodes.

Æra Romana surgens cum initio
nascentis Romæ primum per annos singulorum regum incedens ad id usq;
tempus, quo reges Româ pulsi sunt, deinde per consulum, decem virorum,
tribunorum militarium conf. potestatis, rursusque consulum seriem lon-
gissimam porrecta ad initium Iustini II. Imp. qui Iustiniano I. successit,
quam seriem fastos nuncuparunt, per annos circiter MLXXVI decurrit. Cu-
jus caput annis circiter XXIIII recentius ponitur initio Olympiadum: ipsa
verò sæpius cum Olympiadicâ à bonis autoribus copulatur. De Nabon-
assareâ, quæ sexennio ferè Romanâ posterior est, nihil hîc libet repete-
re.

Invenias
etiam se-
riem Olym-
piadum in
annalibus
nonnullis
pro Iustam
longius ad
finem Imp.
Mauricij.

Omnia enim abundè de eâ sunt nobis jam dicta. Hæc cum
Olympiadicâ connectitur apud Ptolemæum per Apseudem Atheniensium
archontem ἐπώνυμον, quem ostendit eo in magistratu fuisse Metone sol-
stitium æstivum observante, cum flueret annus Nabonassareus CCCXVI,
surgens tum à die nonâ Decemb. Romani. Apseudem autem constat ex
fastis Atticis ἀρχοντα ἐπώνυμον Athenis fuisse Olympiadis LXXXVI anno
Fiiiiij
quarto

quarto, & paulò post observationem Metonis magistratu eodem abiisse. Docet id Diodorus Siculus bibliothecæ suæ libro XII. Estque annus ille memorabilis in rebus Græcis, proximè scilicet antecedens initium belli Peloponnesiaci, quo nullum inter Græcos fuit celebrius, & temporibus signatum distinctumque evidentius: cujus annum primum cum vere incipientem characterem habere ostendi illustrem à Lunæ Solisq; motu, Thucydidi memoratum. Simili modo cum eadem conjungitur apud eundem Ptolomæum per Phanostratum & Euandrum archontes civitatis ejusdem, quos Diodorus ostendit eo in honore fuisse Olympiadis XCIX annis secundo & tertio. Atque est uterque iste annus characteribus signatus apud Ptolomæum, eclipsibus scilicet Lunæ tribus cum certis cœli locis, certis mensium diebus, & dierum horis, & horarum momentis in commentarios & indices relatis: quarum prima & secunda inscribuntur anno Nabonass. CCCLXVI, tertia CCCLXVII. Conjungitur item aliquot locis apud eundem per annos periodorum Calippicarum, quas *περὶ τεσσάρων* vocarunt, quarum principium ductum fuit à Solstitio æstivo anni secundi in Olympiade CXII, quo anno Olympiastico pugnatum erat ad Arbela, surgente jam autumno, aut vergente æstate. Quod dici quoque potest de annis epochæ Dionysianæ. Potest & de eâ, & quidem optimè potest, quæ à morte Alexandri nomen habet: quæ mors sine dubio incidit in annum primum Olympiadis CXIII, archonte Athenis Hegesiâ, cum jam ver adolevisset. Ptolomæus verò annum mortis hujusce connectit cum anno ccccxxv Nabonassareo ineunte: eâque connexionem utitur aliquoties. Verum nulla magis illustris, nulla evidentior & certior copula est harum duarum ærarum, quam ea, quam debemus Censorino auctori eruditissimo, & in hoc de temporibus argumento scriptori diligentissimo & accuratissimo. Is enim verbis disertis annum Nabonassareum DCCCCLXXXVI labentem, quo consulatum gerebant apud Romanos Vlpianus & Pontianus, affirmat concurrere cum anno Iphiteo, id est, Olympiastico MXIII, qui erat Olympiadis CCLIII annus secundus. Sed quia insignis & verè memorabilis locus est Censorini, quo non solum duas istas æras connectit, sed plures quoque alias, Romanam, Iulianam, Augustanam, devictæ Ægypti, mortis Alexandri, non possum facere, quin totum eum verbotenus huc transcribam. *Secundum quam rationem, (inquit ille capite XVII libri de die natali) ni fallor, hic annus, cujus velut index & titulus quidam est VLPII & PONTIANI consulatus, ab Olympiade primâ M.^{mus} est & XIII^{tus}, ex diebus duntaxat æstivis, quibus agone Olympicâ celebratur: à Româ autem conditâ DCCCXC^{mus}, & quidem ex Palibus, unde urbis anni numerantur. Eorum verò annorum, quibus Iulianis nomen est, CCLXXXIII^{us}, sed ex die Kalend. Ianuar. unde Iulius Cæsar anni à se constituti fecit principium. At eorum, qui vocantur anni Augustani, CCLXV perinde ex Kal. Ian. quamvis ex ante diem XVI Kal. Februarij Iul. Cæsar divi filius imperator Augustus sententiâ Numacij Plancij à senatu ceterisque civibus appellatus est, se VII & M. Vipsano Agrippâ III Cos. Sed Ægyptij, quod biennio ante in potestatem ditionemque populi Romani venerunt, habent hunc Augustorum annum CCLXVII. Nam ut à nostris, ita ab Ægyptijs quidam anni in literas relati sunt, ut quos NabonnaZari nominant, quod à primo imperii ejus anno consurgunt: quorum hic DCCCCLXXXVI est: item Philippi, qui ab excessu Alexandri magni numerantur, & adhuc usque perducti annos DLXII consummant. Sed horum initia semper à die primo mensis ejus sumuntur, cui apud Ægyptios nomen est Thoth, qui que hoc anno fuit ante diem VII Kal. Julij, cum ab hinc annos*

centum Imp. Vlpio Antonino Pio II, & Brutio Prasente Cos. Roma idem dies fuerint ante diem XII Kal. Augusti, quo tempore solet Canicula in Aegypto facere exortum. En tibi connexas & confertas inter se æras varias, firmamentum Chronologiæ in rebus profanis insigne, & validum, in quo liceat sine vacillatione fidenterque pedem figere. Nam Censorinus vir eruditissimus, ut dixi, & in hac disciplinâ exercitatissimus, idemque diligentissimus, quòd ex unico libello ejus discimus, cum hæc scriberet, æræ istæ erant adhuc omnes in usu, ut earum annos non magis ignorare potuerit, quàm nos ignorare possumus annum præsentem æræ Christianæ. Congruitque hæc ratio in his duabus æris, de quibus jam agimus, & in eâ, cui ab Alexandri morte nomen est datum, cum ratione Ptolemæi ad unguem, quòd Canon ipse Chronologicus à nobis confectus ponet ob oculos. Scripsisse verò se hæc, quæ recitavimus, ostendit Censorinus eo anno Romano, quem paulò ante notavi, cui titulum ait dedisse Vlpium & Pontianum consules: qui concurrunt cum primo anno imperii Gordiani junioris, fuitque secundum rationes Varronis nonagesimus primus fluens ab urbe Româ conditâ, & ducentus octuagesimus tertius à Calendis Januariis primis à C. Julio Cæsare reformatis. Qui idem annus & initio Gordiani III, cædèque duorum imperatorum Pupieni & Balbini memorabilis fuit, & characteres habuit duos, alterum cœlestem, eclipsin Solis totalem, notatam à Julio Capitolino, pertinentem ad diem alterum Aprilis, alterum agonem Capitolinum trigésimum nonum à primo, qui institutus fuit à Domitiano imperatore, ipso XII, & Ser. Cornel. Dolabellâ consulibus anno imperii ipsius sexto. Annus verè insignis, dignusque, qui rubro colore notetur in fastis, cum quo tot æræ copulantur, ac nexu mutuo conferuntur à Censorino. At verò Romana, de quâ nunc scribimus, quemadmodum hoc loco ab eodem Censorino conferitur tum cum Olympiadicâ, tum cum Nabonassareâ, quæ sanè connexio fida est, ac fallere non potest, sic cum Olympiadicâ seorsim copulatam legimus apud Iulium Solinum; ubi is scribit Olympiada CCVII actis publicis populi Romani signatam esse sub Claudio imperatore, Q. Verannio, & C. Pompejo Gallo consulibus; qui annus erat Claudio imperanti nonus, urbi Romæ conditæ secundum Varronem octingentesimus secundus, cum tertio ante hunc anno, qui urbis conditæ fuerat octingentesimus, Claudius imperator se IIII, & L. Vitellio consulibus existimans centesimo quoque anno ab urbis ortu id fieri oportere, ludos sæculares celebrasset, & altero ante istum, urbis Romæ scilicet septingentesimo nonagesimo octavo, M. Vinitio II, M. Statilio Corvino Cos. eclipsin Solis ingens die natali Claudij, qui dies erat Calendarum Augusti, accidisset ab ipso Claudio in edicto publicè proposito prædicta. Rursus eandem connexionem Censorinus etiam præstat eodem loco per annos Iulianos. Si enim Vlpio & Pontiano Consulibus annus Iulianus fluebat CCCLXXXIII à Kalendis Ianuarii, & Olympiadicus MXIII à diebus duntaxat æstivis, necesse est primum annum à C. Cæsare reformatum, qui erat urbis Romæ conditæ secundum Varronis rationes DCCIX, fluxisse cum Olympiadico à mediâ æstate DCCXXXII, hoc est, Olympiadis CLXXXIII anno IIII. Quo modo per annum hunc eundem primum Iulianum connecti potest quoque æra Nabonassareâ cum Romanâ. Eademque conferendarum trium istarum ærarum ratio fuerit per annum occupatæ ab Augusto Ægypti, quo se Antonius & Cleopatra interemerunt, ex eodem Censorini loco. Quæ quò magis multiplex est, eo est firmior certiorque. Præterea Polybius summus auctor, & Dionysius Halicarnassæus, Livius, Plinius, Solinus quoties copulant Olympiadas,

piadas, aut Olympiadum annos cum consulibus Romanis, aut cum annis urbis Romæ, aut cum Romanorum rebus gestis, quod faciunt frequenter, toties æras has Olympiadicam & Romanam copulant. Exemplum habeto. Polybius autor gravissimus, Græcarum pariter & Romanarum rerum peritissimus, quique cum sua scriberet, optimè norat, qui Romæ consules essent, quota fuisset Olympias, quotusque Olympiadis annus, in eâ operis sui parte, quæ nobis velut naufragii tabula reliqua est, bis disertè affirmat Consulatum T. Sempronij Longi, & P. Corn. Scipionis, quo bellum Punicum secundum cepit, ipsumque illud belli ejus initium concurrisse cum Olympiadis cxi^{ma} anno secundo: scribitque idem Olympiadem ipsam cxi incidisse in consulatum L. Æmilij Pauli & M. Livii Salinatoris, qui priores illos proximè antecessere; cladem verò Cannensem L. Æmio. C. Terentio cons. pertinere ad Olympiadis ejusdem annum iiii. A quo tempore ad ætatem Polybii, & hinc ad C. Cæsaris eandem, ulteriusque per primorum imperatorum tempora usquam vacillare fastos consulares Romanos dici à nemine verè potest. Similiter scribit, eo tempore, quo celebrata in Græcia fuit Olympias cxxix, consulibus Appio Claudio Caudice & M. Fulvio Flacco, Romanos primum cum exercitu Italiâ exisse, & in Siciliam trajecisse, quod fuit initium belli Punicij i. En duplicem copulam apud Polybium, ut reliquas apud eundem præteream. Dionysius Halicarn. in putandis comparandisque temporibus accuratissimus cum primis X-viris, quos ipse refert ad annum conditæ Romæ cccii, Livius ad cccii uno anno à Dionysio hac in re discedens, convenisse ostendit cum Olympiadis lxxxii anno iiii, regifugium autem accidisse Olympiadis lxxviii anno primo surgente, urbis Romæ conditæ cclv, quod posterius Livio quoque placet: ipsam verò Romam conditam à Romulo Olympiadis vii initio, aut, ut M. Terentius vult, Olympiadis præcedentis anno ultimo exituro. Polybij rationibus Livius quoque consentit sine dubio. Affirmat enim ætate eâ, quâ duo consules Romani M. Claudius Marcellus, & T. Quintius Crispinus bello Punico ii pariter periére, (quod factum belli istius anno xi) Olympiada in Græciâ esse actam: Et licet Olympiada numero non designet, tamen cxlvi fuisse nemo opinor negaverit, nemo dubitaverit. Similiter L. Furio Purpureone M. Claudio Marcello Consulibus ostendit Græcis publicatam libertatem à T. Quintio Flaminio in ipsâ ludorum Isthmiorum solemnitate, quæ anno uno Olympiada solet antecedere. Olympias autem proximè sequens sine dubio erat cxlvi, quæ incidit in annum Romanum dlvi: quod ex serie consulum Romanorum licet cognoscere. Dionysius verò, quod jam dixi, scriptor & ipse diligens, atque in comparandis temporibus penè curiosus, regium imperium Romæ finitum esse ait initio Olympiados lxxviii, cum durasset annos ccxliiii. Deinde sic tempora in rebus Romanis digerit post partam libertatem, enumeratis ordinibus consulibus annuis, & Olympiadibus ad singula quadriennia cum nominibus archontum Articorum adjectis, ut primos Decemviros Romæ magistratum iniisse significet Eidibus Maijs (eæ tunc ineundis magistratibus solemnes erant) Olympiadis lxxxii anno ii exituro, gessisse verò anno iiii ejusdem Olympiadis fluente, eumque fuisse annum ab urbe Romæ conditâ ccciii. Acta quippe anni, quo consules fuere P. Horatius & Sex. Quintilius, qui altero ante istum anno consulatum administrarunt, inchoans sic scribit. Olympiade lxxxii, quâ stadium vicat Lycus Thessalus è Larissâ, archonte Athenis Cherephane, completo anno ab urbe conditâ trecentesimo, P. Horatio, Sex. Quintilio consulibus pestilen-

pestilentia Romam inuasit. Atque his consulibus successores submit-
 tit L. Menenium, & P. Sestium: quos consulatu defunctos excepere De-
 cemviri. Cum quo etiam congruit, quod idem scribit libro VI de tem-
 pore consulatus A. virginij, & T. Vetusij Geminij, quo plebs in sacrum
 montem secessit. Vbi verba ejus sic habent. Posthac consulatum
 sumpserunt A. Virginij, T. Geminij, ἀρχοντες Ἀθηνῶν ἑμισοκλῆες ἐξη-
 κοςῶ καὶ διακοσσοῶ μὲν πλὴν κλίσην ἐτὶ μελέσσης εἰς τοῦτον τὸ ἑβδομηκοστῆς καὶ δευ-
 τέρης Ὀλυμπιάδος, ἡ δὲ εἰς αὐτὸν δεύτερον Σησιμεράτης Κροτωνιάτης. En junctum
 annum urbis Romæ conditæ CLX cum Olympiadis LXXI anno IIII, &
 Virginij Geminijque consulatum apud Romanos cum prætura Themisto-
 elis apud Athenienses. Conveniuntque apud eundem Dionysium pa-
 ria consulum cum intervallo, quod est inter primos X-viros, & annum
 hunc urbis conditæ CLX, quo & plebs secessit in montem sacrum, & tri-
 bunatui plebis initium datum. Nec dissentiunt ab his, quæ ab eodem
 disputantur libro primo, urbem scilicet Romam à Romulo constructam
 annos CCCCXXXII post Ilium eversum ex mente Catonis, atque ita O-
 lympiadis VII anno primo: deinde Romæ regnatum annos CCXLIII,
 atque hinc ad urbem Romam à Gallis captam annos fluxisse CXX, eumque
 calum contigisse κατὰ τὸ πρῶτον ἐτὶ τῆς ὀγδόης καὶ ἐνενηκοστῆς Ὀλυμπιάδος,
 ἀρχοντες Ἀθηνῶν Πυργίων. Quæ ratione urbs à Gallis occupata &
 vastata fuerit exactis jam annis ab ejus primordio CCLXIII. Eo-
 demque collimant, quæ idem Dionysius scribit initio libri V, Ro-
 mam, cum regnatum ibi esset annos CCXLIV, regio tandem imperio libe-
 ratam esse, Ὀλυμπιάδος μὲν ὀγδόης καὶ ἐξηκοστῆς ἐνεσώσης, quæ stadium
 vicit Ischomachus Crotoniata, Athenis autem annuam præturam habuit
 Isagoras. Atque hæc omnia ex mente Dionysij. Quæ cum Livio
 quo modo quadrent, aut discrepent, non libet, hæc explicare, ne ab iis,
 quæ hujus scopi propria sunt, nimis longè discedam. Facturus sum id,
 ubi erit magis commodum,

QUOMODO CONNECTENDA SIT AERA CHRIS-
 TIANA, ET ALIÆ INFERIORES
 CVM TRIBVS ISTIS PRIORIBVS.

ET hæc quidem hætenus. Ut verò seriem illam temporum vetustio-
 rum rectè deducamus & porrigamus usque ad nos, videndum, quomo-
 do æram, quæ nunc omnibus in rebus utimur, usque majores nostri sunt
 ab annis quasi mille, quam latè nomen Christianum patuit & patet, æris
 prioribus sine vitio aptemus. Eam dico, quæ Christi vulgò vocamus.
 De quæ quædam etiam perstrinximus ante, de annis Romanis cum scribe-
 remus. Diximus scilicet eos, qui usi eâ sunt in re Chronologica, de
 capite ejus non unum omnes sensisse: Eusebium, qui primus in disponen-
 do tempore perpetuò hanc ipsam assumpsit, & Olympiadum seriei, annis-
 que Romanis aptavit, atque illum secutos Hieronymum ac Prosperum, ca-
 put ejus uno anno statuisse antiquius, quam fecere cæteri, qui sectam Dio-
 nysij Parvi abbatis Romani sunt secuti, cujus sectæ sententia etiam nunc
 in usu communi manet. Etenim Eusebius, & qui cum Eusebio faci-
 unt, caput æræ conjiciunt in Olympiadis CXCIII annum III μεσοῦπι,
 primumque æræ annum fluxisse volunt cum anno urbis Romæ ex mente
 Varronis DCCCLIII, qui erat æræ Antiochenæ XLVIII, à primis Kalendis
 Iulianis reformatis XLV, à fine ejus anni, quo cæsus est C. Julius Cæsar,
 & initio imperii Cæsaris Augusti XLIII, quo anno consulatum Romæ
 gerebant Cossus Cornelius Lentulus, L. Calp. Piso, cyclo Solis IX,
 Lunæ

Lunæ XIX. Dionysius verò Parvus desertâ hac sententiâ Eusebianâ sub Iustiniano imp. circulum novum paschalem publicaturus, ut suo instituto gram aptaret, caput ejusdem contulit in annum proximè sequentem, Olympi adis scilicet ejusdem CXCIIII annum 1111 *μετρωτων*, ac primum græ annuum statuit decurrissè cum anno conditæ urbis Romæ, secundum eundem Varronem, DCCLIIII, qui erat græ Antiochenæ ab autumno proximè præcedente XLIX, Iulianæ à Calendis Januariis XLVI, imperii Augusti ab iisdem Calendis XLIV, cum consules Romæ essent C. Julius Cæsar, Augusti fil. L. Æmilius Paulus, cyclo Solis X, Lunæ II. Vtra harum *ἡ ἀριστερὴ* verò sit propior, nunc non disputo: quemadmodum nec de tertiâ, quæ Eusebianam anno solido anteverrit, quæ Clementis Alexandrini, & vetustissimorum Christianorum fuit, & Iosepho Scaligero maximè placuit, quanquam usum ejus antiquatum jam ante Eusebii tempora revocandum ipse non censuerit. Eusebii autoritati locus si detur, is *ἡ ἀριστερὴ* suam in Canone Chronico, æræ Olympiadicæ & Romanæ applicuit, annosque annis conferuit ad tempus usque suum, quo & Olympiadum ratio constabat, & Romanorum fasti, temporum custodes nondum obsoleverant. Sed post Prosperum nemo hac ærâ fuit usus quemadmodum & Olympiadum consignatio, & numeratio annorum à Româ conditâ in desuetudinem ivere: solum fasti consulares, & imperatorum & indictionum series in signandis temporibus locum tenere: rarò æræ aliæ in orbe Romano nisi in rebus maximis usurpatæ. Interea Dionysius, quem dixi, ille Parvus magni imperatoris Iustiniani *σύγχρονος* rei ecclesiasticæ consulturus, ut de justo certoque tempore celebrandi paschatis imposterum omnibus constaret Christianis, novum cyclum paschalem construxit, ductis in se Solis ac Lunæ cyclis, atque his cum annis Christi perpetuò copulatis: eumque cyclum anno sexto imperii Iustiniani publicavit, qui annus cum anno æræ istius Christianæ à Dionysio novatæ DXXXII concurrebat. Et serviit quidem hic cyclus usui ecclesiæ, cui fuit ab autore destinatus: cæterum æra Christiana cyclo innexa usum frequentem non invenit ad signanda tempora, nisi post annos plus minus CLXXXV, cum Carolus Mertellus Caroli Magni avus in Galliâ, Luitprandus Longobardorum rex in Italiâ, Philippicus imperator in Oriente rebus præsiderent, Ecclesiamque Romanam regeret Pontifex Gregorius II. Patet id ex monumentis publicis ac privatis ante id tempus scriptis. Ab eo verò tempore usus æræ istius ex sententiâ Dionysij inolevit sensim, tandemque ita invaluit, ut omnibus penè actis signandis cum annis regum & imperatorum, indictionumque numero adhiberetur: idemque pervenit ad tempora usque nostra. Et hæc æra ut rectè conferatur cum Eusebianâ, addendus perpetuò est annis Dionysianis annus unus: atque ita Eusebiana, cum Olympiadum periodis extendi sine vitio potest ad nos. Verum ut certius constet gram hanc Christianam rectè confertam esse cum aris prioribus, de quibus diximus, characteribus opus, qui fallere non possunt. Quorum præcipui sunt eclipses Solis & Lunæ, atque alia in cælo *φανόμενα*, quæ syderum motus certos sequuntur. Sunt etiam indictiones, festa mobilia, feriæ. Nos omissis plurimis, paucis contenti rem totam conficiemus. Claudius Romanorum imperator, qui tertius ab Augusto fuit, princeps animi non magni, magisque ad literas quam ad imperii habenas tractandas idonei, & quia imperium à prætorianis militibus pecuniâ emerat, sollicitus semper, atque omnia metuens, cum mathematicum & motuum cælestium non ignarus præsciret Solem deliquium ingens pasfurum interdiu ipso die natali suo, qui erat Calendarum Augusti, ludis equestri-

sribus solenni, idque idcirco in omnium oculos incursum, timens
 eam rem in omen sibi adversum atque exitiale versum iri ab imperitis,
 atque inde novandis rebus presentibus occasionem homines turbulentos
 forsan esse sumpturos, praesertim cum alia quoque prodigia hominum
 mentes tum temporis turbarent, ut periculo occurreret, consilium ce-
 pit id, quod futurum erat, programmate publico denunciandi. Nec
 solum fecit hoc, sed etiam, cur ita fieri necesse esset ex lege naturae, quo
 temporis momento esset futurum, quamdiu deliquium esset duraturum,
 exposuit. Eventusque praedictioni respondit. Sol scilicet totus
 defecit Calendis Augusti spectante populo. Accidisse autem haec M. Vi-
 nitio II, M. Statilio Corvino consulibus à fidissimo autore Dione Cas-
 sio discimus. Atque is annus erat Claudij imperantis quintus fluens,
 vitae ejus LIIII eodem isto die exiens, & simul LV surgens, Iulianus à pri-
 mis Calendis Ianuarii reformatis XCIII, Antiochenus ab aera hujusce
 capite XCVI, uterque currens, in quibus nulla cadere potest vacillatio:
 ab urbe verò Româ conditâ DCCXCVIII, ex Varronis sententiâ, quam se-
 cutus Claudius imperator altero anno post, urbis scilicet Romæ DCCC,
 ludos seculares celeberrimos edidit se IIII, L. Vittellio III consuli-
 bus; Olympiade autem CCVI inchoante, si quidem, ut ex Solino notum est,
 Q. Verannio, C. Pompejo Gallo cons. qui anno urbis Varroniano DCCCII
 consulatum gessere, (quamquam annum DCCCII scribat Solinus Catonem se-
 cutus,) Olympias CCVII publicis populi Romani actis annotata fuit: quae
 Olympias sine dubio incidit in annum surgentem Nabonassari DCCXCVII.
 Atqui multis annis & ante & post annum illum signatum, quo Vinitius &
 Statilius consules fuere, eclipsis Solis hujusmodi Calendis Augusti inco-
 lumi ordine naturae, motuumque caelestium lege, accidere haudquaquam
 potuit. Docet autem calculus Astronomicus secundum tabulas Pto-
 lemæi, quae optimè motus caeli isto & proximis seculis repraesentant, si
 is in anteriora per annos Iulianos nostros extendatur ab Astronomo perito,
 ad annum aerae Christianae Dionysianum XLV eclipsin istam probè con-
 gruere, nec usquam alibi in longâ annorum praecedentium sequentiumque
 ferie posse reperiri. Exhibent verò eadem Ptolemæi tabulae iustitutâ calcu-
 latione deliquium hoc Solis idem in anno Nabonassari DCCXCII, mensis
 Mefori die XXI, qui tunc cum Calendis Augusti in anno Romano reforma-
 to concurrebat. En aera nostram, quâ nunc vulgò utimur, cum aera Roma-
 nâ, caeterisque aerae veteribus tam certâ ratione connexam, ut dubitari de eâ
 non possit. Huic par est & altera ab eclipsi quoque Solis petita, cujus
 ante quoque, uti & prioris, cum de characteribus scriberemus, mentio-
 nem fecimus. Eam eclipsin & Tacitus memorat in rebus Neronis, &
 Plinius in historiâ naturali, & uterque consules edit, sub quibus accidit.
 Plinius verò, quod maximè ad rem facit, anni quoque diem, & diei ho-
 ram, quando conspecta sit in Campania Italiae, exprimit. Sic enim ait
 lib. II cap. LXX de re sibi notâ, ubi de globosâ terrae formâ differit. Solis
 defectum, Vipsano & Fontejo Coss. qui fuere ante paucos annos, factum
 pridie Calendas Majas Campania horâ diei inter septimam & octavam
 sensit: Corbulo dux in Armeniâ inter horam diei decimam & undecimam
 prodidit visum, circuitu globi alia aliis detegente & occultante. Hic
 defectus Solis priorem secutus est post annos Iulianos integros XIII &
 dies insuper CCLXXIIII, pertinetque ad annum imperii Neronis
 quintum, quo is matrem occidit: referturque inter istius temporis pro-
 digia à Cornelio Tacito, quae foeditatem sceleris Neroniani notarint.
 Ex rationibus verò tabularum Ptolemaicarum certissimum est, eundem
 hunc

hunc defectum exhiberi anno Nabonassareo fluente DCCCIV, die XXV mensis Pachon, qui tunc cum postremo die Aprilis Romani congruebat. Et erat is annus periodi Iulianæ quater millesimus septingentesimus septuagesimus secundus: itaque cyclus quoque Lunæ erat III, Solis XII. Vnde necessario sequitur, fuisse eundem illum annum, qui hanc eclipsim dedit, non alium in ærâ nostrâ Dionysianâ, quam LIX, cumque fluxisse cum Olympiadis CCCIX anno secundo partim, partim tertio. Huc afferri possent eundem in finem deliquia Lunæ à Ptolemæo observata in Ægypto, & eorum anni, ac dies in ærâ Nabonass. ipsiq; adeò cœli loci, quos Luna ac Sol in deliquis tenuere, adjectis quoq; imperatoris Adriani annis Astronomicis, diligenter notati. Nam & hæc, ad quos annos periodi Iulianæ, atque inde ad quos Lunæ Solisque cyclos competant, calculus astronomicus sine vitio ostendit. Vnde & Christi anni cum periodi annis conferti sine errore patefcunt. Sed ea missa facio, ne fiam prolixus. Quod de *Φαινομένων* quoque aliis syderum aliorum inter se comparatorum ab eodem Ptolemæo in literas relatis dictum esto. Nec libet adducere Solis eclipsim illam memorabilem, quam Capitolinus prodit ad initium imperii Gordiani III accidisse, & pro omine non longæ fortunæ imperatoris hujus futuræ fuisse habitam significat: illam, inquam, ante etiam memoratam, quâ insignitus fuit annus iste notabilis Vlpio & Pontiano consulibus, quo scribere se libellum suum aureolum de natali die, & aras varias connectere inter se, & comparare testatur Censorinus. Prætereo & alteram ejusdem generis à Iulio Firmico clarissimo Mathematico notatam sub Constantino Magno, mediò die conspectam Byzantii Optato & Paulino consulibus, nimirum quarto ante Constantini mortem anno, ut ex fastis cognoscimus. Plures itidem, per quas par iniri ratio potest, calculo ad normam tabularum Ptolemaicarum directo. Duas tantum placet addere longo intervallo priores secutas imperio Occidentis jam ad Francos translato. Harum prior sic notata est in annalibus Francicis, qui sunt de vitâ Caroli Magni, ad annum Christi Dionysianum DCCCVII, III Eid. *Februarij fuit Eclipsis Solis mediâ die, stante utroque sydere in XXV parte Aquarij.* Eundemq; annum insignem fecere alii quoq; characteres è cœlo, in iisdem annalib. notati. Nam & IIII Kalend. Martij Luna deliquium passa est, cum Sol staret in XI parte piscium, & Luna ex opposito in XI parte virginis: Et rursus mense Augusto die XI Kalend. Septemb. Luna defecit horâ noctis III Sole posito in V parte virginis, ac Lunâ in V parte Piscium. Atque insuper, ut ibidem scriptum legimus, pridie Kalend. Febr. cum Luna esset XVII, stella Iovis quasi per eam transire visa est. Et antecesserat eclipsin Solis anno priore DCCCVI nocte eâ, quæ secuta fuit Calendas Septemb. defectus Lunæ quoque alius, Sole in parte XVI, Virginis, Lunâ in parte XVI Piscium locatis, testibus rursus annalibus iisdem. Qualia sanè toto sæculo rursus concurrere, & intra vertentem annum unum contingere non potuere: ne quid de solâ dicam Solis eclipsi. Et hæc omnia rectè verèque in annalibus perscripta esse calculus astronomicus etiam nunc probat. Erat verò is annus Caroli in Franciâ regnantis post mortem patris Pipini XXXIX fluens ab VIII Kalendis Octobris, imperatoris Romæ creati & coronati VII labens ab ipsis Kalendis Iannarij, ut series rerum ejus, atque ipsi hi annales docent. Isti verò anno æræ Christianæ DCCCVII congruebant cycli Solis III, Lunæ X, litera dominicalis C, Indictio XV. Proinde annus idem in periodo Iulianâ sine ullâ dubitatione erat quinquies millesimus quingentesimus vigesimus, ideoque DCCCLII à primis Kalendis Ianuariis per C. Iulium Cæsarem

Cæsarem reformatis; à fine ejus anni Romani, quo Antonius & Cleopatra in Ægypto se interemerunt, & Ægyptus ab Augusto subacta est, *DCCCXXXVI*; ab excessu Augusti imp. *DCCXCIII* incipiens à die *XIX* mensis Augusti, ab Inductionum Constantinianarum initio *CCCCXCV* inchoatus ab *VIII* Cal. Octob. & idcirco concurrens cum inductione Romanâ *XV*, ab obitu Constantini Magni, qui in consulatu T. Fabij Tatiani, ac Feliciani decessit ipso Pentecostes die, *XI* scil. Cal. Iunii, *CCCCLXXI*: denique ab exeunte eo anno Romano, quo Olympias *CCVII* inscripta fuit actis publicis populi Romani, *DCCLVIII*; ac idcirco congruens cum Olympiadis *CCCXCVI* annis secundo & tertio. Nec finit nos dubitare calculus astronomicus ex tabulis Ptolomei rectè subductus, quin annus ille, quo hæc eclipses acciderunt, maximâ parte decurrerit cum anno Nabonassari *MDLV*, cujus caput tum connexum fuit cum die *III* Febr. Distantia verò inter hanc eclipsim Solarem sub Carolo Magno, & eam, quæ accidit anno *V* Claudij imperatoris, est absq; dubio annorum Iulianorum *DCC LXI* absolutorum, & dierum præterea circiter *CCIV*, & inter eandem sub Carolo Magno, & alteram sub Nerone, anno ejus item *V*, annorum similibus *DCCXLVII*, ac dierum quasi *CCIV*. Ex quib. certo certius comparet, à Claudij anno *V*, aut Neronis *V*. temporum seriem in arâ Christianâ nusquam vacillare, nec perperam eodem Claudij & Neronis annos cum annis græ Christianæ vulgaris copulatos esse. Nam atate Caroli M. æra hæc Christiana secundum Dionysium, quæ & nostra est, cum inductionum numero in signandis publicis & privatis actis in communi erat usu: quod exempla actorum multorum testantur. Nec ab eo tempore quicquam in hac re est variatum. Rursum post annos ab hac solari eclipsi *XXXIII* contigit Solem horribile pati deliquium, anno scil. Christiano *DCCCXI* tertio die litaniæ majoris, ut notatum est in vitâ Ludovici Pij imp. Caroli M. filij, ab incerto autore sed ævi ejusdem, & quidem in aulâ imperatoris versato conscripta; quod deliquium repente tantas tenebras orbi induxit, ut dies in noctem subito conversa videretur, stellæque suo ordine interdiu, uti noctu fieri solet, in cœlo conspicerentur, stratis pavore mortalium cordibus: versaque res est in omen excessus imperatoris ex hac vitâ, quem ceu lumen clarum super candelabro positum luxisse in hoc sæculo per vicinas regiones arbitrabantur: ipseque in istam sententiam venit imperator. Nec præfagio defuit eventus. Nam non diutius mense cum semisse Ludovicus supervixit. Deliquii autem tempus accuratius & signantius notavit Aimonus in annalibus suis. Ait enim sic. *Obiit autem (scilicet Ludovicus imp.) anno Domini DCCCXI. Eodem verò anno facta est eclipsis Solis feria quartâ ante ascensionem Domini, horâ diei IX, III Nonas Maij.* Cui characteri cœlesti adde, si libet, alium civilem iisdem his verbis expressum, feriam quartam scilicet, cum tertiâ die Nonarum copulatam: itemque alium in notando Ludovici hujus ex hac vitâ excessu. Istic enim dies *XII* Calend. Iulij cum die dominicâ connectitur: quorum neutrum proximis aliquot annis præterquam anno hoc potuit contingere. Deliquium autem Solis eodem isto anno Christi, annique die repræsentatur quoque probè à calculo motuum cœlestium benè posito. Et annus hic cyclum habuit Solis *IX*, Lunæ *V*. Fluxit igitur cum anno periodi Iulianæ quinquies millesimo, quingentesimo, quinquagesimo tertio, & indictione tertiâ. Quâ ratione absq; vitio conseri rursum hæc æra cum arâ urbis Romæ & Olympiadum nullo negotio potest. Ac quia calculus cœlestis rationibus Ptolemaicis congruens eclipsim hanc reddit anno Nabonassari *MDLXXXVIII*, cujus *Ἰωθ* convénit tunc cum *XXVI*: Ianuarij Romani, die verò *XI* mensis Choiac,

etiam hæc æra Nabonassarea cum prioribus non minus rectè quam facile connectitur, & cum iisdem extenditur, ad tempus usque nostrum. Hunc tam terribilem Solis defectum non mors solum Ludovici imperatoris eodem anno, ut dixi, non multos post dies fuit secuta, sed anno proximè sequente die VI Calend. Iulii commissâ est atrox & horribilis pugna illa inter Ludovici filios tres de partitione regnorum discordes in partibus Burgundiæ, quâ Francorum vires ita fractæ sunt concideruntque versæ in sese, ut ab eo tempore egrè potuerint resurgere. Possem his, quos jam exposui, complures luminum defectus, qui post hos diversis temporibus accidere, in annales & monumenta literarum alia, adjectis annorum diebus & cæli stationibus, relatos attexere, si esset opus. Cujusmodi sunt Solis deliquium conspectum die III Cal. Iulii in ipso meridie, anno Christi MXXXII sub Henrico III imp., item prid. Eid. Maij, anno Christi MXXXIX, qui ultimus fuit imperii & vitæ eidem Henrico III: Et rursum die IV Nonarum Augusti feriâ VI, horâ VI anno Christi MXXXIII, imperium tenente Lothario II: Et die VIII Cal. Novemb. qui erat dominicus ab horâ secundâ usque ad horam quintam durans, anno Christi MCLVIII. Item Lunæ defectus XI Kal. Aprilis prid. Palmarum circiter horam IX noctis, Christi anno MCLIX. Et alius ejusdem sideris die XI Kal, Iunij in extremis partibus geminorum anno Christi MCLV, rursumque eodem anno die dominico ante natalem domini, imperante Henrico V. Atque iterum eclipsis Solis Eidibus Septemb. anno Christi MCLXXIX imperante Friderico I, iterumque die III Eid. ejusdem Solis defectus, horâ IX diei, Solis triente tantum obscurato, anno Christi MCLXXXI, ac Lunæ quoque defectus: XI Cal. Ianuarii feriâ III, horâ III noctis. Quorum defectuum nullus ferè est, ex quo adhibito calculo eadem ærarum peti copulatio, eadem methodo, nequeat: Omnes verò copulationem istam magis ac magis firmant, & indubitabilem faciunt. Accedunt characteres civiles idem quoque efficientes. Ut exempli gratiâ, si constet ex fastis, quotus urbis Romæ annus is sit, quotus à primo vel secundo consulatu C. Cæsaris dictatoris, qui cum anno primo imperii Alexandri Severi concurrerit, ignorari non potest per Canonem paschalem ab Hippolyto episcopo publicatum, quotus idem sit æra Christianæ. Nam docet is certò, anno primo Alexandri Lnam XIIII paschalem convenisse cum Eidibus Aprilis: quod isto sæculo nisi æra Christi Dionysianæ anno CCXXII evenire nequit. Similiter si cognitum fuerit quoto anno Romano Constantinus Magnus hominem exuerit, quod consulum series non decet, pentecoste Christianorum cum die XI Calend. Iunii congruens, quâ obiisse imperator iste à fide scriptoribus traditur, non patitur nescire nos, quotus is annus in ærâ nostrâ Dionysianâ numeretur. Nam hujusmodi quoque *συνδρομή* dierum totâ illâ ætate Constantini & liberorum ejus non nisi semel potuit accidere: quod factum anno Christi Dionysiano CCCXXVII, Eusebiano CCCXXVIII. Et validiora certioraque fiunt hæc, si periodo Julianæ aptentur, & periodus in anteriora extensa cum annis Romanis & Olympiadibus comparetur. Multa, multa consultò transimus. Euagrius scriptor diligens imperatore Iustiniano paulò posterior, Iustino II, Tiberio II, Mauritio coævus in historiâ ecclesiasticâ sui temporis memoriæ mandavit, terræ motum graviter afflixisse Antiochiam patriam suam anno Leonis I. imp. secundo, die XIIII Septemb. horâ IIII noctis imminente die dominicâ, anno Antiocheno DVI, inductione XI, & istum quidem numerum annorum Antioch. bis ibidem exprimit velut benè certum. Idem scribit Anastasio imperante

imperante Severum Monotholetam episcopalem sedem Antiochenam occupasse anno Antiocheno fluente **DLXLI**, mense Dio, qui Novembri Romano respondet, indictione **VI**, ac se ista scripsisse notat Antiocheno anno **DLXLI**, qui fuit, uti ex ferie rerum docemur, imperantis Mauricii **VII** absolutus. Deinde memorat mortuo Anastasio Iustinum Thracem purpuram sumpsisse die **IX** Iulii anno Antiocheno **DLXVI**, huiusque jussu pœnam paratam Severo occupatori sedis Antiochenæ fluente adhuc imperii ejusdem anno primo, Severumque pœnæ metu desertâ sede fugam cepisse mense Septembri anno Antiocheno jam labente **DLXVII**. Post imperante jam annum septimum Iustino, mense ejus anni **X**, & die mensis, qui Majus erat, **XXIX**, feriâ **VI** in ipso meridie terribilem terræmotum cum flammâ subsecutâ Antiochiam vastasse: Iustinumque, exacto imperii anno **VIII**, & mense **IX** cum diebus tribus, sororis suæ filium Iustinianum in societatem imperii assumpsisse ipsis Calendis April. anno Antiocheno labente **DLXXV**, & quatuor tantum menses huic rei supervixisse, mortuum Calendis Augusti. Deinceps expositis Iustiniani & Iustini junioris, Tiberique rebus, Mauricio tres totos annos jam rerum potito, iterum gravissimum terræmotum corripuisse eandem Antiochiam nocte eâ, quæ secuta est ultimum diem Octobris, se nuptias cum virgine sponsâ celebrante, & totâ civitate festum solenne agitante anno aræ Antiochenæ **DLXXXVII**, post terræmotum prius memoratum elapsis jam annis **LXI**, denique se, Mauricio **XII** annum imperante, scribeudi finem fecisse. En diligentiam singularem viri veritatem amanti in signandis temporibus: In quibus triplex copulatio observanda, dierum mensis cum hebdomadis feriâ, annorum imperii hujus aut illius cum indictione, eorundem annorum simul & indictionum cum annis Antiochenis. Dies **XIII** Septemb. copulatus cum feriâ **VI**, quo accidit primus terræmotus affligens Antiochiam anno Leonis imp. secundo, demonstrat certò, ac sine vitio annum periodi Iulianæ, & ei connexum aræ Christianæ vulgaris: idemque facit dies **XXIX** Maij copulatus itidem cum feriâ **VI**, quo accidit terræmotus alter circiter menses **X** ante principium imperii Iustiniani, ut hæsitandi ratio esse nulla queat. Copula enim hujusmodi cyclos arguit Solis, & ex his anni isti, quos dixi, sunt manifesti. Docemurque hac methodo terræmotum priorem pertinere ad annum periodi quinquies milles. centes. septuages. primum, Christi **CCCLVIII**: posteriorem verò ad annum periodi quinquies milles. ducentes. tricesimum nonum, Christi **DLXXXVI**. Eodem verò velut manu ducimur per annos imperatorum cum circulis indictionum connexos. Nam quoniam etiam hodiè signandis temporibus indictiones usurpantur, nectunturque cum annis Christi (res notissima iis, qui scriptum faciunt, quos notarios aut tabelliones vocant, & Kalendariis vulgaribus, quæ manibus omnium teruntur, in ipso limine impressa) si ab indictione præsentis sursum ieris, & per earum orbis conscenderis ad indictionem cum anno Leonis secundo, quo quassata Antiochia est, aut cum Anastasij anno **XXII**, qui ex rerum temporumque serie patescit, quo Severus hæreticus Antiochenam sedem invasit, currentem numerumque à præsentis ad hanc aut illam collegeris, totidemque annos ab hodierno anno Christi in arâ nostrâ vulgari subduxeris, quod reliquum erit, ostendet, quotus annus ejusdem aræ nostræ Christianæ cum anno secundo Leonis, aut **XXII** Anastasij, itemque cum indictione **XI**, aut **VI** cucurrerit. Annus Christi prior invenietur aræ **CCCLVIII**, posterior **DLXXXVI**, qui supra quoque sunt notati. Eademque ratio est in copulationibus similibus

passim publicis actis quę sunt adjectę, ut & Papatum Romanorum decretis epistolisquę: imprimis verò Gregorii Magni, cui licet in more fuerit indicationes solum in epistolarum & decretorum suorum calce adscribere, solet tamen ipse quoque annum imperatorum Mauricij aut Phocę, sub quibus sedit, nonnunquam adjicere. Videatur volumen epistolarum ejus: quarum quę primo libro comprehensę sunt, scriptę omnes & signatę anno primo Papatu ipsius, & pleręque antequam accepto consensu Mauricij imperatoris consecratio ipsi est tributa, (electus autem fuit VIII Eid. Febr. consecratus verò eodem anno, die III Non. Septemb.) adscriptam habent indicationem IX: quę libro secundo, indicationem X, & XI; quę libro tertio, indict. XII, quę quarto, indict. XIII, quę quinto, indict. XIV, atque ita deinceps. Et primo quidem libro titulus hic est præfixus. *In nomine Domini incipiunt epistola ex registro S. Gregorij Papę, indicatione IX, quę fuit ordinationis ejus prima.* Epistola verò libri hujus primi XXIII in ipso textu expressam habet hanc eandem indicationem. *Mandamus, inquit Gregorius, ut de hac presenti NONA indicatione XL in auro eis solidos des &c.* Ea scripta mense Februario statim post electionem. Indictiones autem Gregorius tum auspicabatur ex sanctione imperatorum ab VIII Calend. Octobris, id est, à die XXIII Septemb. Libri IIII epistola XLIII, quę narrationem habet actuum Synodi Romanę tum celebratę, tale habet principium. *Regnante in perpetuum Domino nostro IESU CHRISTO, temporibus pijs. & serenjs. dominorum Mauricij, Tiberij & Theodosij Augustorum, ejusdem domini imp. Mauricij anno X, indicatione XIII, die V mensis Julij: Gregorius Papa &c.* Et in decreto Gregorij primo totidem penę verbis exordium tale. *Regnante in perpetuum &c. ejusdem domini Mauricij imp. anno X, indicatione XIII, die V mensis Julij; Gregorius Papa.* Sic enim annus Mauricij utroque loco scribendus sine dubio, quod connexio rerum, ordoque temporum flagitat; non autem XIII, ut in plerisque codicibus excusus est: in quo indubio fœdum mendum à librario hallucinante est commissum. Erat vero is annus Mauricij X surgens à Calend. Julij. Libro epistolarum XI sunt aliquot epistolę post cædem Mauricij ad Phocam imperii raptorem, ejusque conjugem Leontiam, signatę indicatione VI clade Mauricij nobili. Ibidem narratio extat Gregorij de trucidato Mauricio, & Phoca coronato. Ea incipit sic. *In nomine DEI & salvatoris nostri IESU Christi, per indicationem sextam die XIII mensis Novemb. temporib. domini & beatissimi Papę Gregorij coronatus est Phocas & Leontia Augusta, septimo palatio, quod dicitur Secundianas: & occisus est Mauricius imp. cum omnibus filiis suis masculis, id est, Theodosio jam coronato, Tiberio, & Petro fratre Mauricij Augusti, &c.* Ac mox. *Venit autem Icona suprascriptorum Phocę & Leontia Augustorum Romę VII Calend. Maj: & acclamatum est eis in Lateranis in Basilica Julij &c.* In quib. Mauricij finis, qui imperium tenuit annos XV, & dies insuper CXLV, & Phocę initium cum indicatione VI connectuntur. Sic & Gregorius II, qui satis longo intervallo annorum primum secutus est, suis quoque epistolis & decretis subscripsit notandi temporis causã annos Leonis Isauri imp. & indicationes iis congruentes. Fecere & alii post eum. Rarius eo adhuc sæculo annus Christi adscribebatur. Antiquissimum exemplum reperio in epistolâ Gregorij primi libro XII, quę recitat privilegium per amplum canobii S. Medardi Sueffionensis, cui & multi episcopi subscripsere, & Theodoricus rex, & Brunehildis regina, fœmina famosa, Theodorici avia ex Hispaniã oriunda, & Petrus quidam Romanę

Romanæ sedis legatus: & tempus notatum sic. Datum VIII Calend. Junij, anno ab incarnatione Domini DXCIII, indict. undecimâ. Quæ temporis notatio cum omnibus quæ ante disputata sunt, congruit ad unguem, eaque confirmat amplius. Cui addo diploma Caroli Magni de fundatione episcopæ Bremensis ad Visurgim; in quo tempus subjicitur hoc modo; Data Eid. II, Julij, anno dominicæ incarnationis DCCLXXXIX, indict. XII, anno regni domini Caroli XXI. Actum in palatio Nemetensi: & alterum ejusdem, complexum tabulas testamenti, apud Eginarthum: ubi tempus notatum sic. Anno incarnationis Domini nostri Iesu Christi DCCCXI, anno regni Caroli in Franciâ XLIII, & in Italiâ XXXVI, imperij autem XI, indictione IIII. Addo etiam epitaphium ejusdem ab Eginarto quoque notatum his verbis: decessit anno Domini DCCCXIII, indict. VII, die v Calend. Februar. Cætera Caroli Magni ætate posteriora, cum jam anni Christi frequentius adscriberentur: ut tempus, quo Carolus Calvus, & frater ejus Ludovicus, iste Galliæ, hic Germaniæ rex, ditionum terminos definivere, expressum in hunc modum: anno incarnationis dominicæ DCCLXX, regni Caroli XXXIII, indict. III, die VI Eid. Aug. Item subscriptum diplomati, quod Carolus Crassus imp. dedit Monachis Laureacensibus, quod ipsum habui in formâ originali. Data IIII Eid. Junij, anno ab incarnatione domini DCCLXXXIV, indictione II, anno vero regni Domini Caroli Augusti V, imperij autem IIII. Actum Wormaciæ in Dei nomine feliciter. Amen. Similiter subscriptum diplomati Arnulfi Imp. quod ab eo datum Gerolpho Comiti in partibus hodiernæ Hollandiæ. Datum prid. Nonas Augusti, ab incarnatione domini. DCCLXXXIX, indictione VII anno secundo regni Arnulfi, Francosurti, &c. Et rursus Ottonis I. Data prid. Nonarum Julij anno incarnationis Domini DCCCLXIV, indict. VII, imperij Ottonis imp. Aug. III. Et Ottonis III, signato in gratiam Theoderici Comitis in partibus etiam hodiernæ Hollandiæ. Data VIII Cal. Septemb. anno dominicæ incarnationis nongentesimo octogesimo quinto, indict. tercia decimâ, anno Ottonis III regnantis secundo. Actum Niviomagi. Et Conradi II, Data anno incarn. MXXXIX indict. XII, anno regni Conradi XIV, imperij XII. Item Henrici III imp. quod dedit episcopo Ultrajecti Bernolfo de prædio in civitate Gronningâ sito, in quo tempora sic signata. Datum XII Kal. Junij, indictione VIII, dominicæ incarnationis anno MXL, ordinationis Henrici III regis XIII, regni vero I. Actum Trajecti. Quæ cuncta ut hic scripta sunt, perpetuæ seriei annorum Christi & indictionum accuratissimè respondent. Sed animadvertere licet in his & similibus exscribendis miram librariorum, & eorum, qui calamo quæstum faciunt, supinitatem, qui tum quod veterum characteres non promptè satis assentiuntur, tum quod parum momenti in istâ emendatâ temporum notatione esse opinantur, sæpe quæ exscribunt, hac in parte foedè depravant. Venio ad æram Antiochenam, quâ ceu regulâ temporum incorruptâ atq; indubitabili utitur Euagrius. Quæ sanè talis est, ut utramque facere paginam in hæc, de quâ differimus, re posse videatur. Nam si aptare atque affigere indictionum circulos æræ Romanæ à conditâ urbe repetitæ, si Olympiadum seriei, si annis Nabonassari, si conferere cum ærâ Julianâ lubeat, si iisdem applicare æram Christianam nobis nunc usitatam quis desideret, optimè & facillimè id per hanc Antiochenam ab Euagrîo usurpatam facere poterit. Etenim cum Euagrius annum Antiocheno dvi ad diem xiv Septembris copulat, eique tempori associat quoque

Æra Antiochena.

quoque; indictionem XI, quum mensem Novembrem, quo Severus Monotholeta pseudopiscopus sedi Antiochena se imposuit, congruentem anno XXII Anastasij imperatoris ascribit anno Antiocheno DLXI, indictioni VII; quum Iustini I. imp. initium pertinens ad diem IX mensis Iulij conjicit in annum Antiochenum DLXVI, fugamque Severi pseudopiscopi mense Septembri factam in annum ejusdem aerae DLXVII, quum initium imperii Iustiniani, quod pertinere ait ad diem primum mensis Aprilis, refert ad annum Antiochenum DLXXV, affirmatque intra eundem annum vertentem die primo Augusti Iustinum fati concessisse, cum menses quatuor cum Iustiniano sororis suae filio imperasset; denique, cum terremotum ingentem, initio Iustiniani annos LX posteriorem, Antiochiam foede vastantem, cum forte nuptias ipse celebraret die ultimo mensis Hyperberetæi, qui annum Antiochenum auspicabatur, Octobrique Romano respondebat, Mauricio tertium jam annum imperii habenas tenente, tribuit anno Antiocheno DCXXXVII, hæc, inquam, cum scribit Euagrius, clarum certumque facit, ad quos annos aerae Romanae, Olympiadicae, Nabonassareae, Iulianae, Aetiacae, etiam Christianae vulgaris, demum periodi quoque Iulianae tempora ista & eventus pertineant, quantum ab Vlpj Criniti, & Proculi Pontiani consulatu, qui cum primo Gordiani III anno concurrunt, quo cum aeras plerasque jam dictas Censorinus copulavit, quantum à Maxentij interitu, unde indictiones Constantinianae ducuntur, distent. In confesso enim est, annum esse hujus Antiochena primum, cum consulatu C. Iulij Caesaris secundo, quo P. Servilium collegam habuit, Pompejumque evertit, sibi que monarchiam vindicavit, decurrisset. Docet hoc nos Eusebius rerum Syriacarum, maximè que Antiochenarum peritissimus (in Syria enim aetatem degit, cujus caput Antiochia, & in hoc studij genere reliquos praecurrit) cum in canone chronico post praemissa verba hæc, *Ρωμαίων επονομασθησθε Γ. Ίλιου καί Καίσαρ, ἔτη δ' μύριας ζ'*; & praescripta nomina consulum hoc modo, quemadmodum ei mos, *Γ. Ίλιου καίσαρ το β' Π. Σεργείλιου Βαλίου Ισαυρικός*, mox subjicit immediatè: *ἀπὸ πρώτης ἑταρ τς Γ, Ίλιου καίσαρ Αντιοχείς τς ἑαυτῶν χρόνος ἀριθμοῦσι.* Dein recitatis nominibus consulum proximè sequentium Q. Fulj Caleni, P. Vatinij statim addit: *λαοδικεῖς ἐντεῦθεν τς ἑαυτῶν χρόνος ἀριθμοῦσι.* Post longum deinde intervallum ad annum PROB I imp. secundum sive ipse, uti ego prorsus existimo ob maxime rationes, sive Hieronymus, qui Eusebij Græca Latina fecit, ut quodam loco conjectare se Iosephus Scaliger ostendit, sic adscribit: *Secundo anno Probi, juxta Antiochenos anno cccxxv, juxta Laodiceos cccxxiv, insana Manicheorum hæresis in commune humani generis malum est exorta.* Qui numerus probè congruit in serie annorum, quam canon chronicus repræsentat, cum notâ priore. De causa hujus epochæ novæ ab Antiochenis institutæ dixi supra. Annus autem ille Romanus, qui cum primo Antiocheno decurrit, C. Cesare II, P. Servilio Consulibus, quem locum in aera Romanâ habuerit, quantum primas Calendas Ianuarias à Cesare reformatas, quantum epocham Aetiacam, quantum Olympiada CCVII, quæ actis publicis populi Romani inscripta fuit, quantum ludos Capitolinos à Domitiano institutos, quantum Consules Vlpium ac Pontianum, primumque Gordiani III annum antecesserit, quo anno aeras omnes Censorinus maximo chronologiae bono, singulari fide & diligentia connexit, antecesserit, est notissimum ac certissimum. Unde cætera, quæ requiruntur, sine errore deduci possunt. Quod tam evidens est, ut aut hebetem esse, harumque rerum imperitum, qui non intelligat, aut pertinacem & conscientia contradicentem suæ, qui nec hebes, nec imperitus

ritus hujus disciplinae, intelligere se neget, oporteat. Imprimis hæc inde elucescunt: annus secundus Probi imp. annus secundus Leonis, principium finisque Anastasij, Iustini prioris, Iustiniani, Iustini junioris, Tiberij, initium quoque Mauricij, terribilis ille terremotus in nuptias Euagrii incurrens ad quos annos æræ Romanæ pertineant, aut quot annos ab urbe condita singula hæc distent. Quod idem de Olympiadum ærâ, deque Nabonassareâ & reliquis, quas uno velut nodo Censorinus connotavit, dici potest. Omninoque Euagrianæ hæc temporum notæ, ut indictiones annis Romanis & Antiochenis sine vitio aptant, ita id effectum dant, ut universo in tempore, quod à secundo consulatu Iulij Cæsaris surgente defluit, ad initium imperii Iustiniani, imò ad annum tertium Mauricij, quo terræmotus ille foedus accidit, vacillationem suspicari aut metuere non possimus. Est enim Euagrius testis in his fide dignissimus, qui & nota sibi, ac quasi præsentia literis mandavit, temporumque observator & consignator cum primis diligens fuit, & annos Antiochenos ipse Antiochenus, annos imperatorum quorum imperio parebat, indictionum numerum, quarum usus tum vigeat, non magis ignorare potuit, quam qui hoc ævo vivunt homines literati in Germania, annos æræ Christianæ vulgaris, annos imperatoris præsentis, numerum indictionum ignorant. Iam verò si Euagrianis his σημειώσεις χρονικαίς comparaveris ea, quæ prius de annis Christi & indictionibus copulatis attulimus in medium, expeditâ & irrefragabili ratione æram nostram vulgarem, quam Christi dicimus, cum annis Antiochenis quoque contexes. Ecce enim Caroli Magni testamentum, ut docet nos Eginartus autor fidissimus, qui Carolo à secretis fuit, signatum fuit anno Christi DCCCXI, regni ipsius in Franciâ XLIII, in Italiâ XXXVI, imperii autem XI, indictione IV. Obiit Carolus, ut est in epitaphio ejus, quod itidem Eginartus recitat, & arcui sepulchrali deaurato inscriptum testatur, die v Calend. Februarij, anno Christiano DCCCXIV, indictione VII. Hæc notæ fidissimæ sunt. Idem Carolus, quod in rebus ejus maximè illustre, anno Christi DCCC jam jam exituro, ipso die festo, quo celebratur Christi natalis, imperator Romanorum Augustus salutatus est Romæ à populo, & coronâ solenni ritu ornatus à Papâ Leone III: atque ita lumen imperii, quod diu in occidente extinctum jacuerat, in eodem occidente rursus accendit. Quo tempore indictio Constantiniana fluxit IX; quod quanquam notatum in annalibus non est, tamen ex indictionum serie certum est. Ab his temporum notis indubitatis, quæ pertinent ad id seculum, cum jam non raro in usu esset apud tabelliones & annalium scriptores æra Christiana, sursum conscendito ad id tempus, quo Gregorius cognomento Magnus Romæ Papatum tenuit, in oriente autem rerum potitus est Mauricius imp., sub quo floruit, & scripsit Euagrius, capitoque σημειώσιν χρονικῶν, quam ante recitavi, quæ extat in volumine epistolarum ipsius Gregorij Papæ libro XII, adscripta diplomati monachis Medardinis in Sueffionibus dato. Ea sic habet, ut dixi, Datum VII Calend. Junij, anno ab incarnatione domini DCCIII, indictione undecimâ. Nota sanè proba, in pretio habenda chronologo, omnino consentiens cum notis prioribus temporum Carolinorum. Nam si putaveris annos Christi à morte Caroli, aut scripto ejus testamento ad hunc annum jam dictum DCCIII, deprehendes totidem indictiones fluxisse in earum methodo ab indictione VII, quâ mortuus est Carolus, ad indictionem XI, quæ diplomati Medardino sub Papâ Gregorio, & imperatore Mauricio est adscripta, & cum anno Christi DCCIII copulata. Quod argumentum est incorruptæ scripturæ, probæque notæ certissimum.

xī verò indiētio Mauritij Gregorij; tempore non potuit concurrere cum alio Antiocheno anno, quam cum DCXLI, quem notat Euagrius, quo proficitur se librum suum III conscripsisse. Eo verò fluente Mauricius ipsis Calend. Iulij Romani annum VII in imperio jam exegerat, surgebatque ei tum annus imperij VIII: & Euagrius V anno post, qui erat Mauricij XIV, ut perhibet ipse, desit scribere. En habes, quod fuit demonstrandum. Atque hic ego totam disputationem de ærarum copulatione, quæ procurrat longius, quam initio futurum putaram, finio. Nam de Hegirâ Mahumedicâ, & Phrurdi Iesdegirdicâ quæ dicenda sunt, sufficienter dixi, ubi de annis variis, & eorum formâ disputavi. Reliquum videtur, ut de rectè connectendâ historiâ sacrâ & profanâ quæ sit sententia mea, & sententiæ rationes, exponam.

*RATIO RECTE CONNECTENDI TEMPORA IN
HISTORIA SACRA ET PROFANA.*

Multa & acris contentio est de connectendis rectè temporibus in historiâ sacrâ & profanâ, continuandâque annorum serie perpetuâ nec usquam interruptâ ab excidio urbis ac templi Hierosolymitani cum casu Sedekie regis ultimi è stirpe Davidicâ usque ad Christum. Adde quod tam multiplex hîc sit dissensio, ut ferè quot capita sunt, quæ Chronologica hæc tractant, tot sint sententiæ. Mihi verò optima sententia videtur, quam summus vir Iosephus Scaliger est secutus. Quæ verò est illa? Primum, ut connexio illa fieri possit rectè, quærendi & adhibendi sunt reges, ac principes, aut homines illustres qui utrâque in historiâ memorantur sacrâ & profanâ, & per eos ætates cum ætatibus, tempora cum temporibus ἐν πλάτει conferenda. Cujusmodi sunt Hiram vel Εἰράμ in Phoeniciâ Tyri rex Davidi, & Salomoni coævus, ac Salomonis præcipuus amicus, quem ut sacræ literæ, ita annales Phoenicum à Iosepho contra Apionem Alexandrinum citati cum accuratâ notatione temporum recensent, Baalezer item filius Εἰράμ hujus, Ithobaal rex Sidonis, pater Iezabelis, locer Achabi regis x tribuum Israelis: tum Assyrius Sennaherib celebris in historiâ sacrâ coævus Ezechia regi Iuda, & Herodoto memoratus cum fortunâ haud absimili ab eâ, quæ de eodem in s. literis recitatur, relatus ad tempora Sethonis Ægypti regis, Vulcani sacerdotis, temporibus Ezechia perapta. Cujusmodi quoque sunt Ægyptij reges duo, Nechao, qui Iosiam pientissimum regem Iuda in prælio peremit, & à Nabuchodonosore rege Chaldeorum percussus, id est, ingenti clade affectus est, in utrâque paginâ notus, Apries vel Ἐάφρης aut Aphrea, ut formatur nomen ejus à prophetâ Ieremiâ, cujus tempore reliquiæ Iudeorum, everso regno & deletâ Hierosolymâ, renitente frustra Ieremiâ migrarunt in Ægyptum, ab Amasi successore everfus: quo Amasi nihil est in rebus Ægyptiis istius sæculi Cyro in Oriente imperante apud scriptores optimos quosque celebrius. Ante omnes verò in eo numero habentur reges Chaldæi, Merodas coætaneus Ezechia, ut docet ejus regis historia, & propheta Esaias, Ptolemæo Astronomo Merdokempad nominatus, annique ejus eclipsium caractere notati: Nabuchodonosor inclytus & potentissimus monarcha, Syriæ Ægyptique vastator, Euilmerodach filius ejusce: Darius Medus, Nabonidus Berofo, Labynitus Herodoto nuncupatus. Postremo Cyrus Persarum rex celebritate nominis & imperii cunctos reliquos antecedens. Quorum si ratio habeatur diligentior, si res eorum & tempora expendantur, possunt ætates cum ætatibus, tempora cum temporibus

poribus haud incommodè comparari, copularique, atque ita sacra cum profanis *πλατικῶς* connecti. Sed illic non consistendum chronologo diligenti, verum eundem ulterius, ut annos annis quoque copulet.

Ejus rationes plures sanè sunt: sed nulla commdior, magisque concinna, quam quæ sumitur ex verbis ipsius initii prophetiæ Ezechielis: quæ sic habent. *Et factum est in tricesimo anno, in quarto, in quinta mensis, cum essem in medio captivorum juxta flumen Chobar, aperti sunt cæli, & vidi visiones Dei, in quinta mensis: ipse est annus quintus deportationis regis Iochin.*

Tricesimus enim iste annus, qui copulatur cum anno quinto deportationis Iechoniæ regis Iuda, numerandus est aut ab anno *xviii* Iosia regis, quo & liber legis est repertus; & templum à sordibus repurgatum, & idololatria profligata, & solenni ritu pascha celebratum, cujusmodi celebratum non erat à multis retrò sæculis, quod volunt multi eruditione & pietate præstantes viri secuti sententiam Rabinorum Iudæorum, aut à Iubilæo proximè præcedente, qui mos veteribus Hebræis non solet esse inusitatus, quo etiam haud pauci doctrinæ laude eximii inclinant, aut denique ab initio regis alicujus tum temporis illic imperantis, ubi tum propheta Ezechiel docebat scribebatque. Aliud, quod adferre huc possit, nemo habet. Sed ad tempus inventi libri, aut purgati templi, celebrative paschatos numerum hunc referre, & pro solenni epochâ id habere (pace magnorum virorum hoc dixero) nimis est jejunium, ac à rectâ ratione alienum.

A Iubilæo autem tempus hoc deducere ipsa periodi, quæ in Iubilæis & hebdomadibus annalibus perpetua & constans est, ratio non patitur. Nam tricesimus Iubilæi fluentis annus cum anno secundo hebdomadis necessariò concurrat: nec aliter fieri omninò potest. At hic tricesimus cum *v* abducti Iechoniæ copulatus non secundus est hebdomadis, sed primus.

Quod docet nos & extra omnem ponit controversiam annus ab hoc sextus, quo capta & eversa est urbs Hierusalem, quem Sabbaticum fuisse, id est, hebdomadis septimum ex prophetæ Ieremiæ cap. 34. discimus, fatenturque nobiscum, qui ab hæc sententiâ nostrâ abhorrent. Reliquum igitur est, ut à tempore initi à rege regni eâ in regione, ubi degebat propheta cum captivo Iechoniâ, reliquoque populo, annum istum eundem computemus. Et quis rex iste? Possimus hoc

discere, si discere volumus à Beroso scriptore gravi ac fido, qui Chaldæus Chaldaicarum rerum peritissimus ex monumentis & annalibus patriis commentarios suos confecit: quem Iosephus summus vir in re maximâ, in quâ iudices habiturum se sciebat gravissimos & eruditissimos ejus sæculi, adeoque ipsos, quibuscum in summo vivebat honore, principes imperii Romani Iudææ domitores, Apioni Alexandrino sophistæ argutissimo inimicissimoque, & cæteris Iudæicæ gentis calumniatoribus acerrimis objicere ausus fuit. Quod certò ausus hic non fuisset, si istius fidem levem aut incertam fuisset arbitratus.

Is igitur Berosus ad patrem Nabuchodonosoris eo tempore in Syriâ res gerentis, quò à patre erat missus, velut manu nos ducit, quem Nabolassarum, si codices sine vitio sunt, vocat, à Ptolemæo Mathematico secuto commentarios Astronomorum Chaldæorum Nabopollassarum nuncupatum. Hunc enim ait Babylone regnantem, id, quod modo dixi, filium suum Nabuchodonosorem ad bellum gerendum in Syriam misisse, & filio res istic gerente è vivis decessisse, cum regnum tenuisset totos annos *xxix*.

Surgente itaque anno ab initio regni ejus *xxx*, quo paulò post ipse decessit, absente adhuc in Syriâ Nabuchodonosore filio, & captivitatis Iechoniæ ac Ezechielis anno quinto fluente *ἰεγρεῖς* istas ad flumen Chobar vidit Ezechiel, ac verbum *DEI* ad
cum

eum factum est. Statimque ab hoc eventu, rebus in Syriâ ad tempus compositis, in quâ per annos xii , vivo adhuc patre, regium nomen tulerat, Nabuchodonosor Babylonem venit, regnumque à patre relictum præfens illic quoque iniit. Vnde ducitur initium regni ejus in Chaldæâ apud prophetam Daniele cap. 2. distans ab initio regni in Syriâ annos tot, quot jam dixi, & incurrens in annum regni Syriaci $xiii$, qui erat annus regni Sedekie in Iudæâ quintus labens. Post verò, cum defecisset ab eo Sedekias idem, qui erat in fide ipsius, (rex quippe ab eo constitutus erat) & se partibus regis Ægyptii Aprii dedisset inimici Chaldæorum, iratus Sedekie pariter & Ægyptio cum maximo exercitu in Iudæam & reliquam Palæstinam rediit anno regni sui in Syriâ $xvii$ vergente, anno ix Sedekie regnantis, uti legitur, 2. Reg. 25. & Jerem. 39. capitque obsidere Hierosolymam: eamque obsidionem relicto illic præsidio, cum occurreret ipse cum reliquo exercitu Aprii regi Ægyptio ad auxilia obsessis ferenda adventanti, & cum retrocedere cogeret, continuavit anno sequente, regni scilicet sui in Syriâ $xviii$, Sedekie x , teste Jeremia cap. 32. v. 1. & 37. v. 5. 6. 7, tandemque anno regni sui Syriaci xix , regni Sedekie xi , die ix mensis $iiii$ Hierosolymam occupavit, & capto vinculoque Sedekie, occisis liberis ejus, & regni proceribus, urbem mense v , die x per Nabuzaradam militiae suae principem evertit, ac templum incendio dedit exciditque, & præcipuam populi reliqui partem traduxit in Chaldæam. Denique cum expleisset annos regni Syriaci $xliii$, obiit Babylone teste Beroso, ejusque filius Euilmerodach in regnum succedens statim initio regni sui Iechoniam regem captivum eduxit è carcere, atque in honore habuit quamdiu vixit. Eam verò liberationem Iechoniae evenisse anno captivitatis ipsius $xxxvii$ Jeremias discretè testatur capite lii , & secundus liber Regum cap. xxv , & quidem anni illius mense xii , die ejusdem $xxvii$. Atque ita rursus annus mortis Nabuchodonosoris, qui est apud Berosum, in chronologiâ rerum Chaldaicarum conjungitur cum anno ultimo captivitatis Iechoniae, qui est in chronologiâ rerum Iudaicarum apud Ieremiam prophetam, & autorem libri secundi regum clarissimis verbis expressus. Quæ conjunctio, quâ se velut osculo mutuo excipiunt & amplectuntur historia sacra & profana, imprimis diligenter est noranda, utpote ad hanc rem conficiendam, de quâ nobis quæstio est, non minimi momenti. Copulatio inquam anni cum anno in utraq; serie temporum, quarum prior ab exordio mundi ad hanc liberationem Iechoniae è carcere diuturno perpetuò descendens ex literis sacris ignorari non potest, altera verò à principio Olympiadum, & natali urbis Romæ, & capite æræ Nabonassari rectè defluens ad tempora Christi in terris nati, & inde rursus continuâ extensione in anteriora ascendens tam certa est, quam id, quod est certissimum. Quomodo enim fluctuare successiones Olympiadum apud Elidenfes ab iis, quibus hoc muneris commissum erat, in tabulis publicis, statim dum ludi solennes peragebantur, singulis temporibus annotatæ, & diligenter veluti perpetui fasti conservatæ? quomodo fallere cœli & siderum motus ab astronomis cum studio observati, & in commentarios relati possunt? ut de Romanorum fastis & annalibus nihil dicam.

Ab hac verò annorum copulâ, id est, à morte Nabuchodonosoris progrediens Berosus seriem temporum cum annorum annumeratione per reges Chaldææ deducit usque ad Nabonidum postremum, quem Labynetum Herodotus nominat, & Darium Medum sacra pagina indigitat, à Cyro Persarum rege debellatum, & Babylonem ab eodem occupatam. Quâ occupatâ

cupatâ, & cæteris deinde illius regni, qui imperium novum recusabant, per proximos annos subactis, totoque Oriente subjugato, idem Cyrus, cum jam exspirarent anni LXX à deportatione Iechoniæ regis Iuda, quos captivitati præfinitos esse à Deo Ieremias propheta prædixerat, edicto proposito captivitatem Iudæorum solvit. Verum hunc post tempus non longum in imperio excipiens filius Cambyfes id, quod pater Iudæis indulserat, impedivit, extruique templum & urbem Hierosol. vetuit: mansitque deinceps res multo tempore infecta, ut libri Esdræ & Nehemiæ nos docent. Atque hæc temporum ratio firmatur duab. eclipsibus Lunæ tanquam characteribus certissimis græ Nabonassareæ affixis, quarum prior anno Nabopollassari V, Nabonassari CXXVII, die XXVIII mensis Athyr, qui erat in anno Iuliano dies XXI April. posterior anno Cambyfis VII, Nabonassari CCXXV die XVII Phamenoth, qui respondit XVI Iulij in formâ anni Iuliani, uti in tabulis astronomicis Chaldæorum notatum est, accidit. Intervallum est annorum solidorum XCVIII, mensium duorum ac dierum aliquot. Cujus intervalli anno XIII fluente, concurrente cum anno IV Ioakim regis Iuda, Nabuchodonosor regnum iniit in Syriâ, XXI Iechoniam deportavit, XXXII Sedekiam cepit, urbem Hierosolymam occupatam cum templo delevit, LVII obiit: Cyrus LXII in Persiâ cepit, Balsasar Babylonis rex Nabuchodonosoris ex filiâ nepos, Laborosoarchodus Beroso appellatus, LXIII perit, simulque Darius Medus ei successus est, Nabonidus Beroso, Labinitus Herodoto nuncupatus, atque idem intervalli ejusdem anno LXXXIX aut sequente à Cyro prælio victus Barsippam confugit, Cyrus LXXXII Babylonem expugnavit, XC exente jam tempore captivitatis Iudæicæ à Deo præfinito, ac per Ieremiam prædicto, Iudæos captivos domum redire per edictum permisit, & urbem templumque Hierosol. instaurare iussit, isque annus primus Cyri in sacris literis vocatur, XCII Cyro mortuo Cambyfes successit, & hic anno XCVII hujus intervalli Ægyptum occupavit, cum flueret annus Nabonassari CCXXIII. Que omnia hoc modo digesta probè congruunt sacræ & profanæ historiæ, ac seriei temporis earundem. Aliter autem locata seriem temporisque enormiter conturbant. Experiuntur hoc illi, qui Nabuchodonosorem vastatorem Iudææ, & Hierosolymæ eversores confundunt cum Nabopollassaro Ptolemæi, nec agnoscere volunt hunc illius filium fuisse. Nec fecus alii, qui hunc quidem ab illo distinguunt, sed contendunt Nabuchodonosorem non nisi à morte patris Nabopollassari, quem annus XXIX regni præfuisse constat, regium nomen in Syriâ tulisse, atque ab isto principio annos regni ejus XLIII, quos ei Berosus tribuit, esse computandos. Priores quippe propter Eclipsim lunæ, quæ anno Nabopollassari V, æræ Nabonassareæ CXXVII, die XXVIII mensis Athyr accidisse notata est, velint nolint coguntur arctare tempora regum Iuda, & circiter annos XVIII ex eis dispungere, ut annus ejus regis primus cum anno III regis Ioakim juxta Ieremiam possit colligari: & quæ inde alia absona, & à veritate aliena necessariò sequuntur. Posteriores contra coguntur tempus idem annis circiter XII augere, ac facere longius. Coguntur etiam ob eandem eclipsim finem annorum XLIII, quibus regnasse traditur Nabuchodonosor, conferre in annum Nabonassari CCXIII, concurrentem cum Olympiadis LVI anno II, aut III, Cyro jam sextum aut septimum annum regnante in Persiâ: coguntur Balthasar, sive Laborosoarchodi exitum conijcere in annum Nabonassari CCII aut CCIII: XVII verò annum Nabonidi, quo ipse victus à Cyro est Babylonem invasuro, connectere cum anno Nabonassari CCXIX, ac proinde cum Olympidis LXII anno III, cum jam sine dubio secundum

Herodotum, aliosque autores probos Cambyfes, mortuo Cyro, regnaret in Persiâ, totoque Oriente. Et quoniam biennio ferè post superatum Nabonidum Cyrus Babylonem cepit, sequeretur ex præmissis, id eum fecisse biennio à morte suâ. Denique exhibat hanc sententiam eclipsis illa apud Ptolemæum paulò ante memorata, quæ accidit anno Cambyfis septimo; Nabonassari c c x x v, die x v i Iulij Iuliani. Nam si vera sententia esset, intervallum ab anno v Nabopollassari ad hunc annum v i i Cambyfis, necesse haberet excrescere in annos c x, quod Ptolemæi rationes firmissimæ definiunt annis x c v i i i, mensib. i i, & dieb. aliquot, ut est ante demonstratum. Et quid? negarène audent aut possunt, qui ab hac ratione dissentiunt, Merodachum Babylonæ regem, quem temporibus Ezechia regis Iuda memorat historia sacra, eundem esse illum, quem Ptolemæus Mardokempadum nominat? Certè optimi & doctissimi quique Chronologi id fatentur, atque in his i i, contra quos nunc disputamus, Funccius, Bucholcerus, Mercator, Buntungius. Atqui sacra pagina nos docet, Merodachum Babylonium legatos misisse ad Ezechiam gratulatum ei de recuperatâ valetudine anno regni ejus x i v aut x v, cum paulò ante Sennacherib Assyrius cladem ingentem accepisset ab angelo ad urbem Hierosolymam. Ab anno autem Ezechia x v ad annum x i x Nabuchodonosoris, quo excisa ab hoc ipso est Hierosolyma, colligi anni non pauciores quam c x x v ex sacris literis possunt. At ab anno primo Mardokempadi ad annum quintum Nabopollassari apud Ptolemæum colliguntur anni tantum c. Ab eodem autem initio ad Nabopollassari annum x i x colliguntur anni solummodò c x i v, qui numerus priore illo ab Ezechia x v ad Nabuchodonosoris x i x, & excidium Hierosolymæ undecennio toto minor est. Non potest igitur Nabopollassarum Ptolemæi idè esse cum Nabuchodonosore Hieremie. Nam hic anno regni sui in Syriâ x i x Hierosolymam sine dubio, si propheta fides tribuenda, evertit, cum id anno regni x x x, si idem cum Nabopollassaro Ptolemæi habeatur, facere secundum rationes Ptolemaicas debuerit. Et hæc quidem rectè, si statuatur legatio statim initio regni à Merodacho missa esse ad Ezechiam jam x i i i i i aut x v annum regnantem. Quid si verò non anno Merodachi primo, sed aliquot annis post id factum dicamus, etiam decreset hoc tempus inter legationem istam, & annum x i x Nabuchodonosoris, quo deleta Hierosolyma est, longiusque nos ab eâ sententiâ, quam refutamus, repellat: Rejiciet scilicet nos in annum Nabuchodonosoris x x x i i i, aut x x x i i i i, aut x x x v, aut etiam ulteriorem, cum expugnata ab eo Hierusalem fuerit, si is cum Nabopollassaro Ptolemæi accipiatur esse idem. Contra Temporarium fragmenta Berosi & Megasthenis à Iosepho usurpata sine ratione rejicientem, & cum Iohannis Annij commentis comparantem, ac ob ea Scaligero quoque graviter obtristantem, cæteroqui chronologum bonum, non libet hoc loco contendere, & tempus ac verba perdere. Berosiana cum alibi, tum initio capituli hujus asserui breviter. Et quod de iis dixi, idem de Megasthenicis, quoque dictum volo. Temporarium suo frui iudicio hæc in re libens sino. Altera copulandorum temporum ratio percommoda sumi potest è fragmentis tabularum Phœnicarum ab eodem Iosepho productis contra eundem Appionem. Sunt autem tabulæ hæc ad conservandam rerum veterum memoriam autoritate publicâ olim confectæ custoditeque, atque eam ob causam fide dignissimæ. In his verò ut anni & menses regum ac rectorum Tyri accuratè annumerantur, ita Iromi i i regis, qui illic ultimus representatur, annus x i i i i copulatur cum initio regni Cyri in Persiâ. Sic enim ait earum scriptor primum generatim de utroque rege *Ἰνὶ τῆς (τῆς Εὐρώπης) Κύρου*

κῦρⓄ Περσῶν ἐδωάσεν: & mox specialius, propiusque ad rem: *τεσσαρισ·
 καιδεκάτω ἔτει τῆς Εἰρώμου κῦρⓄ ὁ Πέρσης τὸ κράτⓄ παρέλαβεν.* (Iromus
 autem hic regnum tenuit annos totos xx.) Præterea Ithobali 11 annus
 septimus connectitur cum anno primo Nabuchodonosoris in Syriâ, atque
 ita per consequentiam cum anno 1111 regni Ioachim regis Iuda. Nam
 expressis verbis illic dicitur, *ὅτι ἐβδόμῳ μὲν ἔτει τῆς Εἰθωβάλου βασιλείας ὁ
 ΝαβουχοδονόσορⓄ ἤρξατο πλιορκεῖν Τύρον,* (ut rectissime hunc locum valdè
 corruptum restituit Iosephus Scaliger,) *παραρῆσαι δεκάτω δ' ἔτει τῆς Εἰρώμου
 κῦρⓄ & c.* Constat verò, & res ipsa docet, Nabuchodonosorem obsidere
 cepisse Tyrum cum Ithobalo rege statim initio expeditionis Syriacæ,
 à quâ inchoatur regnum ejusdem in Syriâ, cum jam annum 1111 in Iudæâ
 regnaret rex Ioachim, Ieremiæ cap. xxv. Quemadmodum & illud ex ver-
 bis earundem tabularum apud Iosephum constat, durasse obsidionem istam
 annos xiii, annòq; xiiii, adhuc fluente Tyrum esse captam, cum nuncius
 de morte patris recens ad Nabuchodonosorem victorem venisset, & ipse
 paulò post constitutis in Syriâ rebus Babylonem ad ineundum regnū Chal-
 daicum contenderet. Et confirmat hoc de xiii obsidionis annis Philo-
 stratus in commentario rerum Phoeniciarum, citatus est Iosepho libro an-
 tiquit. Iud. x, ubi ait, *ἔτος ὁ βασιλεὺς (ΝαβουχοδονόσορⓄ) ἐπλιορκήσεν Τύρον
 ἐτη ἰγ, βασιλεύοντος κατ' ἐκείνον πὸν καιρὸν Εἰθωβάλου τῆς Τύρου.* Ac ne
 quis in numeris annorum, qui singulis Tyri rectoribus in tabularum
 fragmento tribuuntur, erratum putet, anni omnes in summam collecti
 ibidem notati sunt, ab initio scilicet obsidionis Tyri ad finem *Εἰρώμου,*
 anni lrv, & menses lii. Quòd exactè cum calculo posito congruit, si
 modò observetur id, quod in ipsis ἀναγραφαῖς est expressum, Balatorum re-
 gnantem annum unum non cepisse post ultimos iudices, sed cum iis simul
 uno anno regiam potestatem tenuisse. Quoniam verò initium Nabucho-
 donosoris in Syriâ; & obsidionis Tyriæ confertur in annum vii regni I-
 thobali, manifestum est eundem Ithobalum, cujus finis concurrit cum ca-
 ptâ Tyro, regnasse annos xix, omnesque annos eo fragmento tabularum
 Phoeniciarum comprehensos ab initio Ithobali 11 ad finem Iromi 11 esse
 numero lx. Et quoniam ex his iste, qui est xiiii *Εἰρώμου,* concurrit cum
 initio Cyri in Persiâ, quod pertinet indubitatè ad Olympiadis lv an-
 num primum, æræ verò Nabonassareæ annum cxxxviii: is autem, quo
 inchoata fuit obsidio Tyri, coincidit cum anno primo Nabuchodonosoris
 in Syriâ, & lv regis Ioachim in Iudæâ, quis tam hebes est, ut videre ne-
 queat, hinc cætera quoque in utrâque temporum serie fieri manifesta.
 Tertia ratio ducitur à regibus Ægypti, qui regnum id proximè ante
 Persas tenuere numero sex. In horum rebus & temporib. Herodotum se-
 quimur meritò, quod eum ex omnib. qui de iis scripserunt, fide dignissi-
 mum arbitremur. Nam is, ut propius & certius res Ægypti cognosce-
 ret in Ægyptum ipse perfectus fuit, & cum sacerdotib. annalium & doctri-
 næ custodib. cōgressus conversatusq; aliquandiu, ac diligenter omnia scru-
 tatus cum domum redisset, ea quæ didicerat, literis mandavit, ac postero-
 rum memoriæ prodidit. Atq; est idem Herodotus omnium eorum, quò-
 rum scripta ad nos historica pervenère, antiquissimus, & temporibus istis,
 de quibus agitur, proximus, vix ut vetustæ res postremorum regum eâ
 ætate, quâ floruit Herodotus, haberi possent. Quid igitur ille ad hanc
 rem? Primum Sennacheribum memorat Assyriorum & Arabum regem
 magnâ inopinâq; clade, nec sine miraculo affectum in finib. Ægypti tem-
 porib. Sethonis regis religione quam militiâ promptioris, qui Sennacheri-
 bus in historiâ sacrâ notissimus anno Ezechia regis xiv cum Hierosolymâ
 obsideret;

obsideret, ingenti strage divinitus castigatus cum dedecore coactus fuit in regnum suum fugâ se recipere. Satisque conveniunt Sethonis & Ezechiæ tempora, ut dubitari nequeat, quin unus sit idemque apud prophetam, & apud Herodotum Sennacherib Assyriorum rex, & verosimillimum videatur, Herodotum Ægyptios secutum per angelum illatam exercitui ejus atrocissimam cladem propè Hierosolymam in fabulam illam de muribus vertisse: quod scriptoribus profanis non est infrequens. Post Sethonem ait Herodotus, XII reges, regno in dynastias diviso, simul in Ægypto imperasse per aliquot annos, donec ex eorum numero Psammethichus cæteris oppressis totum regnum rursus in se unum verterit, gubernarique per annos LIIII: hoc mortuo regnasse filium ejus annis XVII Necum nomine, eumque cum Syris congressum in Magdolo ingenti victoria potitum esse, urbemque magnam Syriæ cepisse. Neco autem defuncto scribit filium Psammis successisse, regnasseque penè inglorium annos sex, Psammisque locum deinde habuisse Apriem Psammi genitum, regem fortunatum & magnum, ac regnum tenuisse annos XXV, eversum tandem ab Amasi viro obscuræ originis, sed ingenii maximi & vaferri: Amasin Cyro Persarum regi primo contemporaneum totos regnasse annos XLIV: extremo vero vitæ tempore ob denegatum filia conjugium in iram Cambyse jam in Oriente regnantis incurrisse, sed in ipso belli Persici apparatu mortem obiisse relicto regni hærede filio Psammenito: atque hunc sextum jam mensum à morte patris Ægypto præsidem à Cambyse fortunâ omnium exutum regnum Persis possidendum reliquisse: quod ad annum Cambyse sextum pertinere consensus autorum probat. De his verò quid sacræ literæ? Regem Ægypti Nechonem (sic nominant Necum Herodoto dictum) expeditione susceptâ contra Chaldaeos in Assyriâ & reliquo Oriente dominantes, objicientem se in itinere Iosiam regem Iuda cecidisse in campo Mageddo: Iosiaë populi studio mox substitutum filium ipsius Ioachaz post trimestre regnum amovisse, fratremque ejusdem Eliachim ad sceptrum vocatum tributarium sibi fecisse, Ioachaz autem vinculis mancipatum in Ægyptum abduxisse: dein eundem Nechonem anno quarto regis Eliachim, quem ipse Ioachim appellaverat, cum exercitu valido ad Euphratem fl. sedentem à Babylonio Nabuchodonosore in Charchamis memorabili clade correptum amisisse omnia, quæ per universam Syriam ab Ægypto usque in Euphratem occupaverat: in horum verò possessionem venisse Babylonium victorem numerantem tunc annum regni sui primum, concurrentem cum eodem anno quarto regis Ioachim: eundemque Babylonium parere sibi coegisse regem Ioachim, sed hunc post tres annos à fide datâ recessisse, ac propterea missis in ipsum armatorum copiis diversis graves pœnas dedisse, locoque hujus filium Iechoniam regem creatum, sed ob impietatem ab offenso Babylonio cum omnibus suis redactum in potestatem traductum esse Babylonem in captivitatem anno Babylonii octavo: post hunc Iudaicum regnum ex victoris voluntate tenuisse Sedekiam Iechoniaë patrum, posterum gentis hujus regem ex stirpe Davidis: sed & Sedekiam post aliquot annos fidem mutasse spe auxiliorum Aprijs novi regis Ægypti, quem Waphrem aut Ophrea propheta Ieremias appellat, verum spe suâ falsum in manus hostis Babylonij venisse captâ Hierosolymâ anno Babylonij XIX: cum quo finem quoque factum regnandi in Iudæâ, populumque captivitatem duram perpeffum esse in Chaldaâ, & regionibus Babylonio subjectis, usque dum Babylone & reliquo Oriente potitus Cyrus eundem liberum dimisit: sed ne tum quidem ob intervenientem mortem Cyri, (accidère

Diodorus
δωδεκαετη
χρῆσται
τῆς αἰχμαλωτίας
αὐτοῦ
ἔτη xv.

(accidère enim hæc postremis vitæ ejus temporibus) populum impeditum à successoribus Cyri beneficio plenè frui potuisse per complures annos : quibus finem tandem dederit annus Darij secundus. Hic verò

Darius Hystaspisné filius fuerit, an alter cognomento Nothus, controversum est inter Chronologos pariter & Theologos : quam controversiam disceptare non est hujus loci, quia ad rem, de quâ nunc agimus, non facit.

Quod autem huc propriè facit, cognoscimus ex his, expeditionem illam felicem Neci regis Ægyptii, victoriamque in Magedo, aut, ut Herodotus vocem format, Magdolo paratam ad eum annum, quem in regno & vitâ postremum egit sanctissimus rex Iosias, sine dubio pertinere, quanquam quotus ille annus Ægyptii fuerit, nec Herodotus, nec propheta prodant.

Discimus etiam Nabuchodonosoris Babylonii initium in Syriâ finem ibidem tulisse fortunæ & imperii Neci, idque accidisse Ioachimi regis Iudaici, quem Necus evererat, anno quarto.

Certi reddimur item, Apriem, sive Waphrim rerum jam potitum fuisse in Ægypto, cum Sedekias à fide Babylonii recederet, & propterea bello ab eo petitus everteretur, Amasis vero Apriis successor in rebus Iudææ ac Ægypti ad Cyrum, qui Iudæorum capti-

vitatem decreto suo solvit, & ad filium ejus Cambysem, qui regnum Ægypti Persis subjecit, nos deducit.

Quæ & ipsa temporum copulatio in sacris & profanis non est temnenda.

Finis libri tertii.

H ii;

RERVM